

SLOVENSKÁ
HUMANITNÁ
RADA

SLOVENSKÁ HUMANITNÁ RADA

Budyšínska 1, Bratislava 831 03, tel: 02/50200500, fax: 02/50200510
e-mail: shr@changenet.sk, web: www.shr.sk, www.nasiutecenci.sk,
IČO:173 160 14, DIČ:202 11 855 40

ZÁPIS Z KONTROLY VÝKONU ODSUNU

Z: Útvár policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov (ďalej len „ÚPZC Medveďov“)

Do: Lagos, Nigérijská federatívna republika

Dátum realizácie: 10.12.2020 – 11.12.2020

Vyhostovaná osoba: [REDAKOVANÉ] (ďalej len „J.S.“), muž, 1968, št. prísl. Nigérijská federatívna republika

Monitoring uskutočnil: [REDAKOVANÉ] (ďalej len „monitor“), Slovenská humanitná rada

Dátum vyhotovenia: 12.12.2020 – 15.12.2020

OBSAH

1. Dodržiavanie práv a povinností štátneho príslušníka tretej krajiny umiestneného v zariadení.
2. Dodržiavania povinností policajného útvaru a zariadenia v súvislosti so zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny.
3. Kontrola výkonu odsunu počas prípravy a priebehu odsunu.
 - a) Prepustenie cudzinca z ÚPZC Medveďov.
 - b) Transfer cudzinca z ÚPZC Medveďov na medzinárodné letisko Schwechat, Viedeň
 - c) Transfer cudzinca z letiska vo Viedni na letisko v Lagose
 - d) Výkon odsunu štátneho príslušníka tretej krajiny a jeho odovzdanie do Nigérijskej federatívnej republiky.
4. Kontrola výkonu odsunu po skončení odsunu do Nigérijskej federatívnej republiky.

1. DODRŽIAVANIE PRÁV A POVINNOSTÍ ŠTÁTNEHO PRÍSLUŠNÍKA TRETEJ KRAJINY UMIESTNENÉHO V ZARIADENÍ.

Pán J.S. bol do ÚPZC Medveďov umiestnený dňa 30.5.2020 za účelom jeho vyhostenia z územia Slovenskej republiky. Toto zaistenie nebolo prvé, ktoré pán J.S. v ÚPZC Medveďov mal.

**SLOVENSKÁ
HUMANITNÁ
RADA**

SLOVENSKÁ HUMANITNÁ RADA

Budyšínska 1, Bratislava 831 03, tel: 02/50200500, fax: 02/50200510
e-mail: shr@changenet.sk, web: www.shr.sk, www.nasiutecenci.sk,
IČO:173 160 14, DIČ:202 11 855 40

V minulosti bol zaistený taktiež za účelom jeho vyhostenia zo Slovenska, avšak k samotnej realizácii nedošlo, keďže pri pokuse o jeho vyhostenie, pán J.S. napadol príslušníka PZ a spôsobil mu zranenie. Pán J.S. bol za tento skutok právoplatne odsúdený a trest si riadne odsedel. Pán J.S. nemal o navrátenie do domovskej krajiny žiaden záujem a s príslušníkmi PZ nespolupracoval pri snahe zabezpečiť jeho cestovný doklad.

Keďže už v minulosti prebehla snaha o navrátenie pána J.S., avšak neúspešne, keďže pán J.S. napadol príslušníka PZ, bol predpoklad, že cudzinec sa bude snažiť o marenie výkonu jeho odsunu i po druhý krát, čo i samotný cudzinec viac krát opakoval pri našich stretnutiach. Samotný výkon vyhostenia pána J.S. do Nigérijskej federatívnej republiky bol naplánovaný na 10.12.2020 cez letisko Viedeň a letisko v Mníchove, s príchodom do Lagosu 11.12.2020 v poobedných hodinách. Eskortná skupina bola tvorená dvoma príslušníkmi PZ z ÚPZC Medveďov a štyrmi príslušníkmi ÚOU.

Pán J.S. bol pri svojom umiestnení do ÚPZC Medveďov, oboznámený s vnútorným poriadkom zariadenia, ktorý mu bol pri prijímaní do zariadenia poskytnutý i v jeho rodnom jazyku, podobne ako každému zaistenému cudzincovi. V prípade potreby je vnútorný poriadok zariadenia vyvesený na chodbe v ubytovacej časti zariadenia. Cudzinec si vnútorný poriadok pravidelne i sám študoval, lebo často sa dotazoval výkladu jednotlivých bodov vnútorného poriadku. Pán J.S. mal počas svojho pobytu v ÚPZC Medveďov možnosť na nepretržitý osemhodinový spánok a taktiež riadne dodržiaval nočný klud, na dodržiavanie ktorého sú všetci cudzinci vyzývaní. Pán J.S. mal možnosť využitia denných vychádzok na ktorých sa zúčastňoval spolu s ostatnými zaistenými cudzincami. Pánu J.S. bola taktiež umožnená návšteva blízkej osoby, počas jeho zaistenia mal pán J.S. dve návštevy zo strany rodinných príslušníkov a taktiež bol dva krát navštívený svojim právnym zástupcom. Jednu návštevu pán J.S. zrušil tesne pred príchodom, takže sa neuskutočnila, rodinný príslušník iba zanechal balík pre pána J.S.

2. DODRŽIAVANIA POVINNOSTÍ POLICAJNÉHO ÚTVARU A ZARIADENIA V SÚVISLOSTI SO ZAISTENÍM ŠTÁTNEHO PRÍSLUŠNÍKA TRETEJ KRAJINY.

**SLOVENSKÁ
HUMANITNÁ
RADA**

SLOVENSKÁ HUMANITNÁ RADA

Budyšínska 1, Bratislava 831 03, tel: 02/50200500, fax: 02/50200510
e-mail: shr@changenet.sk, web: www.shr.sk, www.nasiutecenci.sk,
IČO:173 160 14, DIČ:202 11 855 40

Pri zaistovaní bolo pánovi J.S. vydané rozhodnutie o zaistení, kde boli uvedené všetky dôvody pre ktoré k zaisteniu došlo a celé toto rozhodnutie mu bol pretlmočené do rodného jazyka. Keď bol pán J.S. zaisťovaný, bolo mu taktiež vydané poučenie, kde boli uvedené všetky dôležité informácie, o možnosti kontaktovať zastupiteľský úrad, o možnostiach kontaktovať právneho zástupcu, alebo rodinných príslušníkov. Keď som sa s pánom J.S. stretával v zariadení bolo mu opätovne ozrejmene a vysvetlené, kde sa nachádza, z akého dôvodu bol zaistený a bol opätovne oboznámený so svojimi právami a bol informovaný o svojich možnostiach. Pán J.S. sa aktívne zaujímal o napredovanie svojho prípadu, hlavne prejavoval záujem o informácie ohľadom jeho odvolaní voči samotnému zaisteniu a taktiež sa často pán J.S. dožadoval komunikácie s právnym zástupcom. Ku komunikácii s právnym zástupcom využíval cudzinec mobilný telefón, ktorý je cudzincom štandardne zapožičiavaný a taktiež bol pán J.S. dva krát navštívený svojím právnym zástupcom priamo v zaistení. Pán J.S. taktiež pravidelne komunikoval so svojou rodinou, ktorá žila v Taliansku a taktiež v Afrike.

3. KONTROLA VÝKONU ODSUNU POČAS PRÍPRAVY A PRIEBEHU ODSUNU.

a) PREPUSTENIE CUDZINCA Z ÚPZC MEDVEĎOV.

Pán J.S. bol o svojom návrate do domovskej krajiny informovaný v samotný deň realizácie odsunu, keďže existovala obava, že pán J.S. sa bude snažiť mariť realizáciu výkonu odsunu do domovskej krajiny. Dva dni pred realizáciou odsunu bol cudzincovi urobený test na COVID-19 a taktiež sa podrobil lekárskej prehliadke, ktorá potvrdila, že môže absolvovať letecký transport do Nigérie. Po samotnom testovaní a lekárskej prehliadke bol pán J.S. umiestnený do oddeleného režimu, keďže sa v minulosti a taktiež teraz vyhrážal, že môže niekomu ublížiť. Dňa 10.12.2020 vstúpili príslušníci ÚOU do cely pána J.S. a cudzinec bol oboznámený o započatí realizácie výkonu odsunu. Pán J.S. samotný fakt vzal na vedomie a spoločne s členmi eskorty prešiel do vedľajšej miestnosti, kde bol cudzinec informovaný o podrobnostiach samotného

**SLOVENSKÁ
HUMANITNÁ
RADA**

SLOVENSKÁ HUMANITNÁ RADA

Budyšínska 1, Bratislava 831 03, tel: 02/50200500, fax: 02/50200510
e-mail: shr@changenet.sk, web: www.shr.sk, www.nasiutecenci.sk,
IČO:173 160 14, DIČ:202 11 855 40

vyhostenia. S cudzincom boli vybavené všetky formálne náležitosti, boli mu navrátené jeho finančné prostriedky, osobné veci, cennosti a taktiež batožina. Keďže cudzinec disponoval s veľkým množstvom batožiny, bol upozornený, aby si zbalil iba najpotrebnejšie veci a ostatná batožina môže byť navrátená buď jeho rodinným príslušníkom, prípadne mu môže byť odoslaná do Nigérie. Cudzinec neprejavil záujem ani o jednu ponuku a vybral si iba potrebné oblečenie a veci osobnej potreby. Ešte pred samotným nástupom do transportného automobilu, bol opätovne poučený veliteľom eskorty, ako bude samotný transport prebiehať. Keďže existoval predpoklad, že cudzinec môže klásť odpor a snažiť sa o marenie výkonu odsunu, boli cudzincovi nasadené putá na ruky i nohy. Cudzinec bol však poučený, že v prípade, ak nebude klásť odpor a všetko bude napredovať pozitívne, putá mu môžu byť odstránené.

b) TRANSFER CUDZINCA Z ÚPZC MEDVEĎOV NA MEDZINÁRODNÉ LETISKO SCHWECHAT, VIEDEŇ

Odchod eskorty bol naplánovaný na dňa 10.12.2020 o 00h45min, eskorta bola tvorená dvoma príslušníkmi Policajného zboru a štyrmi príslušníkmi ÚOU.

Cesta z ÚPZC Medveďov na medzinárodné letisko Schwechat prebiehala bez akýchkoľvek problémov a komplikácií. Eskortu prekročila štátnu hranicu Jarovce – Kittsee o 1h35min. Pán J.S. počas celého transportu nejavil známky odporu, reagoval a spolupracoval na výzvy policajtov vykonávajúcich eskortu. Cudzinec bol členmi eskorty priebežne kontrolovaný a policajti sa pravidelne uisťovali, či je všetko v poriadku. Pre krátkosť transportu nebolo potrebné urobiť žiadnu prestávku, keďže samotná cesta trvala 1,5 hodiny.

c) TRANSFER CUDZINCA Z LETISKA VO VIEDNI NA LETISKO V LAGOSE.

Eskorta s pánom J.S. dorazila na medzinárodné letisko Schwechat o 2h10min. Ihneď po príchode na letisko, kontaktoval veliteľ eskorty rakúskeho kolegu, ktorý doprevadil eskortu na terminál

určený pre účely vyhostenia cudzincov tretích krajín. Po príchode na samotný terminál, si prevzala rakúska strana všetky potrebné dokumenty a osobné veci pána J.S. Eskortujúci policajti asistovali rakúskym policajtom pri procese odbavenia, kontroly batožiny a taktiež pri osobnej prehliadke pána J.S., pri ktorej mu neboli nájdené žiadne nebezpečné veci. Batožina pána J.S. taktiež prešla kontrolou a bola odovzdaná na nalodenie. Po vykonaní všetkých potrebných kontrol a úkonov, bola eskorta, spolu s pánom J.S. vpustená do priestorov na to určených. V priestoroch určených na čakanie mal cudzinec k dispozícii miesto na fajčenie a taktiež mu boli prístupné toalety počas celej doby čakania na lietadlo. Počas čakania pán J.S. komunikoval s členmi eskorty a monitorom a informoval sa o ďalšom postupe. Zaujímal sa možnosť využiť telefón, aby mohol kontaktovať blízke osoby. Toto mu nebolo umožnené, nakoľko počas výkonu eskorty nie je povolené uskutočňovať hovory. Počas celej doby čakania na nalodenie, bol cudzinec kontrolovaný príslušníkmi eskorty a na svoju cudzincovu žiadosť mu boli sňaté putá z nôh. K ich uvoľneniu a odstráneniu pút z nôh prišlo o 2h45min. Pán J.S. sa dožadoval sňať i putá, ktoré mal na rukách, bolo mu oznámené, že v prípade, ak sa bude naďalej dobre správať a spolupracovať, putá mu budú dané dole priamo na palube. O 4h10 bol pristavený autobus, ktorý mal odviezť cudzinca J.S. ku lietadlu. O 4h40min prebehlo samotné nalodenie a a usadenie cudzinca v lietadle. Keďže sa jednalo o návratovú operáciu organizovanú agentúrou Frontex, veliteľovi eskorty bol predom doručený zasadací poriadok, podľa ktorého bol cudzinec usadený spoločne s členmi eskorty. Ako monitor som sedel v poslednom pridelenom rade, aby som mal zabezpečený dobrý výhľad na cudzinca a taktiež členov eskorty. Ešte pred samotným vzlietnutím bol pán J.S. upovedomený, že ak bude spolupracovať ako do tejto chvíle, budú mu sňaté putá i z rúk, ako sa dožadoval. Lietadlo spolu s cudzincom, členmi eskorty a monitorom vzlietlo o 5h00 do Lagosu, s medzipristátím v Mníchove, kde sa mali nalodiť tímy z Nemecka a z Poľska.

- d) VÝKON ODSUNU ŠTÁTNEHO PRÍSLUŠNÍKA TRETEJ KRAJINY A JEHO ODOVZDANIE DO NIGÉRIJSKEJ FEDERATÍVNEJ REPUBLIKY.

Z letiska vo Viedni eskorta spoločne s cudzincom odletela o 5h00min. Zo začiatku prebiehal let veľmi pokojne. O 5h25min sa začal pán J.S. dožadovať, aby mu boli dané dolu putá, keďže ho veľmi tlačia a správa sa dobre. Veliteľom eskorty mu bolo vysvetlené, že ihneď ako to bude možné, budú mu putá dané dolu, ale za podmienky, že nebude verbálne agresívny, ako začal byť. Putá boli pánu J.S. ponechané, avšak boli mu uvoľnené okolo zápästia, aby ho netlačili. Samotný let na letisko v Mníchove bol veľmi krátky a o 5h40 sme pristáli a ihneď sa začalo s naloďovaním cudzincov z Nemecka a Poľska. Keďže z Nemecka bolo navracaných mnoho cudzincov a mnoho sa i aktívne bránilo nastúpeniu na palubu, celý proces trval dlhšiu dobu. Počas naloďovania sa ostatných cudzincov, pán J.S. neustále poukazoval na to, že mu bolo prisľúbené, že putá mu budú dané dolu. Bolo mu opätovne vysvetlené, z akého dôvodu boli putá použité a za akých podmienok mu budú sňaté. O 7h35 vzlietlo lietadlo z letiska v Mníchove a nabralo smer Lagos. Po vzlietnutí sa správal pán J.S. dobre a viedol debatu s jedným z eskortujúcich policajtov. O 8h25min sa vypýtal cudzinec na WC, kde bol odprevadený a ihneď po návrate o 8h27min mu boli dané dolu putá, keďže neprejavoval žiadne známky agresie. O 9h25min bolo v lietadle podávané cudzincom občerstvenie vo forme dvoch sendvičov a nápoja. Táto časť letu prebiehala bez väčších incidentov a sťažností zo strany pána J.S. O 10h 30min sa po dotaze, či je všetko v poriadku, začal pán J.S. sťažovať, že nebol dostatočne včas informovaný o plánovanom odsune a taktiež vzniesol námietku voči mojej osobe, že som ho neinformoval o plánovanej deportácii a preto nemá voči mne dôveru a neakceptuje ma ako nezávislého monitora. Po čase sa pán J.S. ukludnil a až do záveru letu prebiehalo všetko bez problémov. Cudzinec bol pravidelne kontrolovaný zo strany eskorty a bol dotazovaný, či je všetko v poriadku a či niečo nepotrebuje. O 12h55min bolo cudzincom opätovne servírované jedlo vo forme teplého jedla – zapekaného pannini a taktiež občerstvenie. Tesne pred pristávacím manévrom, boli všetci velitelia eskort informovaní o priebehu odovzdania cudzincov na letisku v Lagose. Lietadlo pristálo na letisku v Lagose o 14h00min a zamierilo na okraj letiska, kde malo prebehnúť samotné odovzdanie cudzincov nigérijským autoritám. O 14h05min boli otvorené predné dvere na lietadle a bolo započaté odovzdávanie cudzincov v presnom poradí.

**SLOVENSKÁ
HUMANITNÁ
RADA**

SLOVENSKÁ HUMANITNÁ RADA

Budýšinska 1, Bratislava 831 03, tel: 02/50200500, fax: 02/50200510
e-mail: shr@changenet.sk, web: www.shr.sk, www.nasiutecenci.sk,
IČO:173 160 14, DIČ:202 11 855 40

Na začiatku boli odovzdaní cudzinci z Nemecka, následne z Poľska, Rakúska a na záver došlo k odovzdaniu pána J.S. Odovzdanie pána J.S. neprebehlo úplne bez komplikácií, keďže disponoval cudzineckým pasom, nigérijský pohraničník si na kontrolu jeho dokumentov privolať i svojho nadriadeného. Veliteľ eskorty mu ihneď ukázal cudzinecký pas, ale taktiež podpornú dokumentáciu, ktorá dokazovala, že je občanom Nigérie. Po dôkladnom preštudovaní dokladov bol pán J.S. vyzvaný nigérijským policajtom, aby vystúpil z lietadla, lebo je občanom Nigérie a je akceptovaný k navráteniu. K odovzdaniu cudzieho štátneho príslušníka nigérijským autoritám došlo o 14h40min.

4. KONTROLA VÝKONU ODSUNU PO SKONČENÍ ODSUNU DO NIGÉRIJSKEJ FEDERATÍVNEJ REPUBLIKY.

Kontrola výkonu odsunu po ukončení odsunu fyzicky neprebehla, ale z konverzácie s pánom J.S. mám za to, že v domovskej krajine mu nehrozí žiaden postih zo strany polície alebo štátu. Podľa svojich slov sa v domovskej krajine nedopustil žiadneho trestného činu a v Nigérii nebol ani v minulosti prenasledovaný.

ZÁVER

Kontrola výkonu odsunu prebehla bez väčších komplikácií. Počas celého trvania kontroly výkonu odsunu neboli zistené žiadne nedostatky, porušenia ľudských práv alebo zlé zaobchádzanie s cudzincom. Celý proces výkonu odsunu (dodržiavanie práv a povinností štátneho príslušníka tretej krajiny umiestneného v zariadení, dodržiavania povinností policajného útvaru a zariadenia v súvislosti so zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny, kontrola výkonu odsunu počas prípravy a priebehu odsunu, kontrola po skončení odsunu v krajine, kam sa odsun konal), ako aj prístup eskortujúcich policajtov hodnotím veľmi pozitívne. Prístup eskortujúcich policajtov cudzincovi bol zdvorilý, trpezlivý a vysvetľujúci a členovia eskorty sa pravidelne zaujímal o pána

J.S. Taktiež použitie pút hodnotím ako primerané a v momente, keď cudzinec začal spolupracovať, i eskortujúci policajti upúšťali od intenzity použitia pút, až do ich úplného odstránenia, čo vnímam ako veľké pozitívum. Samotné odstránenie pút prispelo k hladšiemu priebehu odsunu a znížilo napätie a odpor pána J.S. z návratu do domovskej krajiny.

ODPORÚČANIA

Cudzinec počas výkonu odsunu namietal, že nebol včasne informovaný o svojom návrate do domovskej krajiny. Keďže som cudzinca poznal už dlhšiu dobu, mal som možnosť byť svedkom jeho správania a vystupovania v zaistení a taktiež jeho kriminálna minulosť napovedala, že sa bude snažiť o marenie výkonu vyhostenia. Rozumiem obavám o jeho včasnom informovaní o plánovanom odsune. Zastávam však názor, že je vhodné cudzinca informovať v dostatočnom časovom predstihu o jeho plánovanom odsune, tak ako odporúča výbor CPT vo svojich normách. V iných ohľadoch prebehla kontrola výkonu odsunu štátneho príslušníka tretej krajiny bez závad a nie je potrebné žiadne odporúčania.

monitor

zamestnanec ÚPZC Medveďov / veliteľ eskorty